

Invigningstalet för utställningen "Vatten" Ulricehamns museum 2010-05-29

Tack för att jag bjudits in av föreningen Konstliv för att inviga denna utställning. Vi på kulturförvaltningen uppskattar och värdesätter högt föreningens initiativ till en samlingsutställning i Ulricehamn. Det är mycket positivt att utställningen visas under sommarperioden så att förutom de som bor här även besökare kan få ta del av en så fin utställning av hög kvalitet.

Kultur och hälsa

Numera skrivs kultur ut på recept! Det görs i bl a i Helsingborg och är på gång även i Norrbotten. Bakom denna satsning ligger nya forskningsrön inom området kultur och hälsa och upptäckter i samband med studier.

Neurovetenskaplig forskning visar att musik, dans och konst stimulerar centra i hjärnan som påskyndar läkning och ger både lugnande och stimulerande effekter.

Studier visar att när man lyssnar på musik frigörs dopamin och oxytocin (lugnhormon) och stresshormonet kortisol minskar. Körsång är rena lyckopillret! Många dementa minns inte sina närmaste men de kan sjunga sånger de lärt sig förr.

Dans bidrar te x till bättre ork, motivation, bättre balans och starkare benstomme. I USA har människor med Parkinsons sjukdom, som knappt kan gå, tagit danslektioner och det som går bäst att dansa är tango! Patienter som drabbats av stroke rehabiliteras med musik.

Även berättande, läsande, skrivande och betraktandet av konst ger hälsoeffekter visar undersökningar. Det handlar om både passivt och aktivt deltagande i kulturaktiviteter som har effekter. En viktig del i upplevelsen är det sociala sammanhanget – att dela upplevelsen med andra människor.

Även en berikande och stimulerande miljö ger motivation att tillfriskna. Vid studier på sjukhus ser man att de som kan se ut på grönska eller bilder tillfrisknar fortare än de som bara har en tom vägg att betrakta från sjuksängen. Färg och form påverkar kreativitet som ni konstnärer är väl medvetna om. Antroposofernas färglära är ett bekant exempel. Jag hoppas att stadsplanerare och politiker tar till sig forskningen som visar hur betydelsefull miljöns utformning är för människors välbefinnande och kreativitet. Att satsa på gestaltning av det offentliga rummet med konst och arkitektur av hög kvalitet är oerhört viktigt ur många aspekter.

En kulturupplevelse kan bli en vändpunkt i livet. En bok, ett konstverk, en låt, en film kan ge kraft och motivation att ändra sitt liv. I Norrbottens landsting har kultur och hälsa blivit en permanent verksamhet sedan i år. Ett delprojekt i deras satsning hette "Bilder i taket". På Gällivare sjukhus placerades bilder, foton ovanför några sängar där de som var svårt sjuka och inte kunde komma upp låg. När projektledaren ringde upp personalen på sjukhuset för att höra hur reaktionerna på bilderna blivit berättade de att en kvinna sa när hon såg bilden att – I natt kan jag somna utan att ta en tablett. För henne blev bilden en vändpunkt i hennes liv.

Idag har vi samlats här på Ulricehamns museum för att tillsammans öppna utställningen "Vatten" skapad av yrkesverksamma konstnärer i Intresseföreningen Konstliv Sjuhärad. Målet för föreningen är att stimulera till samtal om konst mellan konstnärer och offentligt ute bland människor.

Igår, fredag, träffades personer från kulturförvaltningen och Ingegerd Hergestam för att se utställningen och dricka kaffe tillsammans. Det blev en fin stund och ett fint samtal med personliga tankar och funderingar om konst, drömmar, färger och former. Vi upplevde och reflekterade över det fina och dynamiska samspelet mellan konstverken, som är skapade av olika konstnärer, men ändå bildar en homogenitet, en helhet.

Skulpturen med fisken ser ut att vilja hoppa ut i Åsunden som skymtar i bakgrunden. Horisonten möts i två tavlor och tema vatten går igen i både fast och flytande form i motiven. Samspelet mellan skulpturerna, bilderna, de olika materialen skapar både spänning och harmoni.

För oss blev utställningen ett bevis på hur god konst och kulturupplevelser inspirerar, skapar gemenskap och välbefinnande – hälsa.

Vi alla som arbetar med kultur på olika sätt vet att det vi gör är livsviktigt men vi behöver stöd för våra argument och nu kommer den neurovetenskapliga forskningen till vår hjälp. EU har deklarerat kultur och hälsa som ett prioriterat stödområde och om några dagar hålls ett nobelsymposium på samma tema. Allt detta stärker kulturens roll i samhället.

Jag avslutar med ett citat av Nelson Mandela.

"När vi låter vårt eget ljus stråla, gör vi andra lika

När vi befrias från vår egen rädsla befriar vi även andra"

Anna Laang
Kulturchef
Ulricehamns kommun